Professori Raimo Lahti
3.4.2017

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Asia: Täydennys 31.3.2017 päivättyyn lausuntooni *hallituksen esityksestä* (HE) *268/2016 vp* yhdistelmärangaistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Ollessani 31.3.2017 lakivaliokunnassa asiasta kuultavana lupasin täydentää lausuntoani puheenjohtaja, kansanedustaja Kari Tolvasen tällöin esittämän kysymyksen johdosta.

Jos ymmärsin puheenjohtaja Tolvasen kysymyksen oikein, kysyjä piti syystä ongelmallisena ehdotettavassa laissa yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta – sen 22 §:ssä – olevaa 3 momenttia: ”Jos valvottava valvonta-aikana määrätään tutkintavankeuteen epäillyn rikoksen johdosta, tutkintavankeudessa kulunut aika luetaan yhdistelmärangaistuksen rangaistusajaksi.” Herää kysymys, eikö tällöin valvottava saa kaksinkertaisen hyvityksen, koska rikoslain (RL) 6 luvun 13 §:n mukaan tutkintavankeus (ja säilöönotto) on vähennettävä rikoksesta tuomittavasta rangaistuksesta. Kysymystä ei käsitellä HE:n perusteluissa.

Kaksinkertainen hyvitys sanotussa tilanteessa ei ole perusteltu. Sitä vastoin olen lausunnossani 31.3.2017 (s. 9) puoltanut tuomioistuimelle harkintamarginaalia ja vankeudeksi muunnettavalle valvonta-ajalle lyhyempää enimmäismäärää kuin mikä on koko suorittamatta oleva valvonta-aika. Tosin mahdollisuus päästä uudestaan suorittamaan valvonta-aikaa on omiaan lyhentämään tuota muunnettavan vankeuden pituutta (ks. mainitun täytäntöönpanolain 27–28 §). Mielestäni voitaisiin harkita myös samankaltaista mittaamissäännöstä kuin mikä on RL 2c luvun 14 §:ssä säädetty ehdonalaiseen vapauteen päästetyn koeaikana tekemän rikoksen johdosta määrättävästä jäännösrangaistuksesta, silloin kun valvonta-aikana tehdystä rikoksesta olisi tuomittava ehdottomaan vankeusrangaistukseen.

HE:ssä herättää kysymyksen myös se, ettei mainitun täytäntöönpanolain 19 §:ssä luetella rikoksen tekemistä törkeään velvollisuuksien rikkomiseen rinnasteisena tekotapana ja siten (harkinnanvaraisena) perusteena muuntaa suorittamatta oleva valvonta-aika vankeudeksi. Tässä suhteessa sääntely on tarkempi valvotusta koevapaudesta annetun lain (629/2013) 26 §:ssä taikka valvontarangaistuksen osalta yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 55 §:ssä.

Kummastakin näistä kysymyksiä herättävistä seikoista olisi lakiin yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta otettava selventävät säännökset.